

ANY V

NÚM. 224

BARCELONA 9 DECEMBRE 1892

A. Ferrière

Còpia fot. de A. Ferrière.

Ramon Bordas

CRÓNICA DE LA SETMANA

EN la atmósfera madrileña semblava que tot se 'n hevia d' anar ab aygua, trons y llamps y total quatre vidres trencats en la *Presidencia*, brams pels carrers, tancament de portas y una bandera negra ab lletras blanques; la immoralitat entronisada y... vagin tocant los músichs.

A Fransa també fa días que la ballan. La formació d' un nou ministeri dona tan joch com un toro de la ganaderia de Lagartijo; al *espasa* Brisson que no ha pogut arreglar lo cap á la fiera, ha seguit M. Casimiro Perier ab tan poch acert com l' altre. Jo, ja que aquí no 'n fem res, los hi enviaria á 'n Castelar y que se 'l quedessin per sempre.

Se tem, segons noticias, que hagi sigut secuestrat lo Princep Carlos de Baviera... ¡Ay si 'ns fessin l' obsequi de secuestrarnos á 'n Canovas, Romero y tants d' altres!... Es trist que tots los països del globo sigan mes afortunats que 'l nostre.

També diuhen que ha mort Mr. Fay Gould, deixant una *fortuneta* de mil tres cents setanta cinch millons de franchs y ab la particularitat de no haver sigut may concejal.

* *

Pels barris de casa las cosas segueixen lo seu curs normal: Robos, punyaladas, los tranvias atestats hasta las platafo: mas fent cas omís de las ordenansas municipals.

Lo Sr. Sanchez de Toledo, seguint la seva investigació y segons remors trobanti bonys que ja 's deuran reventar algun día, sino surt també aquí algun *nas ratat* que ho trasvalsi tot á ciencia y paciencia del poble pagano.

* *

Lo Sr. Darder ha fet dimissió del càrrech de Director de la secció zoológica. Aquesta y la del Sr. Bofill sembla que s' han admés. *Alguns altres* no han sigut tan felissos; ells prou han dit; *ni cobro ni pago*, pero algú ha respost ¡cá! aquí; á formar; s'ha d' acabar la funció; y si xiulan, aguantar los xiulets, y si tiran algun tronxo, parar l' esquena; no tot han de ser gustos en aquest mon.

Sembla qu' algun concejal *dels d' ara* vol presentar una moció pera processar á la premsa que hagi dit segons qué, referintse á la administració municipal. Desde qu' ha corregut la noticia que á los periodistas no 'ls arriba la camisa al cos y encara que lo Sr. Gobernador trobi *sapos y culebras* en lo seu *honorífich registre*, no dirán aquesta boca es meva.

¡No 'n fa poca de por un concejal cremat!...

CLARA SOL.

CAPRITXO

Si la capa tot ho tapa
com tu dius, m' extranya molt
que tapantho tot la capa,
no duguis capa per tot.

AMADEO

Preguntas y respuestas

- ¿Qu' es la muller d' un manyá?
—Manyana.
—¿Y la d' un músich?
—Música.
—¿Y la d' un pilot?
—Pilota.
—¿Y la d' un carreter?
—Carretera.

J. RAMILLES.

Cambi de pilota

—Ja desde ara s' ha acabat;
ja no vuy mes relacions,
ab tú; que n' estich cansát,
massas mals ratos m' has dat,
y no estich per mes cansóns.
Buscat un altre xicot
que lo meu puesto supleixi,
que siga espaviladot,
que gastí, com jo, tarot,
y en fi, que com jo vesteixi.
¿Potsé 't creus que 'l trobarás?
no, noya, no, passen alts;
mira, 'l que tu pescarás,
será un benehit del cabás,
lleig, mal fet y sense rals.
Potser si que 't vas pensar
lo poguerte ab mi casar,
no 'm fasis riure, babioca,
¿que 't creus que soch tan tanoca?
¿que 't creus que 'm deixo pescar?
Vull una noya bonica,
barbiana, ben salerosa,
alteta y de trena hermosa
y que siga bastant rica;
(aixó es la primera cosa)
Ab aixó, nōya, ja ho saps:
ja te 'n pots aná á ca 'n Taps,
ab mi no t' hi accstis mes,
¡fuig de ma presencia, vés...
me fas mes fástich que 'ls raps!—

Tot aixó ho deya 'n Rabassa
á una noya ab gran rabiota,
perque la pobre xicota
li havia donat carbassa.

SALVADOR BONAVÍA.

UN HOME SERVICIAL

EN Pepito Portusachs sempre que 's tractava de fer un favor, no tenia un no per ningú.

Es un jove que gosava fent favors, condició que va heredar de la seva mare que n' havia fet molts. Quan se tractava de portar una criatura al Registre Civil ó d' algunas renyinas de vehinat que tenian d' acabar á Sant Cayetano, los seus amichs sempre pensavan ab ell pera que 'ls servis de testimoni.

Y ell hi anava gustós.

Lo fer favors constituía per en Pepito, un verdader vici, per mes qu' aquest li hagi proporcionat mes d' un disgust; pero ara ja no 'n vol fer mes.

Te 'ls seus motius.

Fa unas quantas setmanas, un amich seu qu' havia de casarse y no savia un borrall de Doctrina, va suplicarli qu' anès á examinarsen per ell, tota vegada qu' en Pepito, que de noy havia exercit d' escolá, la sabia de cap á peus.

En Pepito, com se suposa, va atendre gustós la súplica, y va anarsen á la vicaria, encare que tinga vuyt criaturas y la seva dona á punt de clavarli d' un moment al altre, un marrech pels nassos.

Se tractava de fer un favor y aixó era per ell un motiu de satisfacció.

Quan lo vicari de Sant Agustí, després d' haverlo examinat, creyent qu' era en Pau Piu, va dirli que si tothom sapigués la Doctrina tan bè com ell, no hi hauria concejals que fessin corre l' unglá ni serenos que dormissin en lloch de vigilar, va donar per ben empleat lo rato qu' havia perdut per fer un favor á un amich.

Pero no sabia lo disgust que se li esperava:

Mentres s' estava despedint del sacerdot, va arribar á la vicaria, la llevadora qu' havia assistit vuyt vegadas á la senyora d' en Pepito.

Aquest va saludarla y despedirsen, guardantse ben be de dir, l' objecte que l' havia portat á aquell lloch; pero un cop fou fora, la llevadora va saber per boca del vicari que 'l jove qu' acabava de sortir havia de casarse dintre de poch ab la filla d' una mare... de didas.

—¿Qué 'm diu ara?—va dir la llevadora—miri qu' aquest jove es casat ab una carnícera que talla moltó á la Boqueria.

—¡Jesús, María y Joseph! No pot ser; aquesta carnícera deu sé 'l seu romanso.

—¡Deixis de romansos! Los meus ulls van veure com se casavan á Sant Pere. Nada, nada, s' hauria d' avisar desseguida al Capitá General porque prengué las sevas precaucions.

—Valdrá mes que vosté avisi á la carnícera, y que siga ella qui posi la *plassa en estat de siti*. Després ja 'm cuidarè jo de castigar degudament á aquest subjecte.

La llevadora va anar sense perdre temps á avisar á la carnícera, y creyém inútil consignar aquí la escena tempestuosa que va tenir lloch entre en Pepito y la seva dona. Basti sapiguer que la carnícera justament indignada va fer caure, d' un cop de cuixa de moltó, quatre caixals del seu marit. Prou volia disculparse, pobre xicot, pero la seva dona no admetia explicacions. Davant del vicari devia donarlas, demanantli també perdó porque no dè coneixement al bisbe de la seva acció criminal.

Mentrestant á la vicaria, encare que sembli impossible, 's desmayava una mare de didas y la filla d' aquesta també 's deixava anar á una cadira dant cops de brassos y camas y trayént brumera per la boca.

¿Qué havia succehit?

Es fácil endevinarho. Quan la noya, acompañada de la seva mare, va presentarse á la vicaria pera ser examinada de Doctrina, lo sacerdot, com es natural, li digué que 'l seu promés ja era casat.

Y quan las dugas donas van tornar en sí de las sevas bascas, ¡si 'n van tirar de malediccions y amenassas per aquellas bocas!... lo tros mes gros del infame havia de ser lo dit xich del peu. Pero ab gran sorpresa del vicari van arribar cremada la carnícera y motxo 'l seu marit, sense que la mare de didas y la seva filla fessin lo mes petit moviment d' ira.

No obstant per aclarir aquell enredo, ab veu de trabucayre va encararse ab en Pepito dihentli:

—¡Desgraciat! ¡Doblegui 'ls genolls davant d' aquesta honrada mare de didas á qui ha dut enganyada y demánili perdó.

—¿Es dir qu' es aquesta bona dona la seva promesa?—va preguntar la carnícera.

—No, senyora; es la filla; pero ella ha tingut la paciencia de vigilar á la seva noya y al marit de vosté durant quatre anys, de vuyt á dotze de la nit.

—Senyor vicari, jo crech que vosté s' está divertint ab nosaltres; á n' aquest senyor no 'l coneixém ni sabem qui es. Lo promés de la noya es petitó y garrell.

—¿No 's diu Pau Piu?

—Si, pare.

—Donchs, lo senyor també.

—¡Ah! s' equivoca lo meu marit se diu Portusachs.

—¡Perdó!—va exclamar en Pepito.

Pero si la carnícera no aguanta 'l bras de la mare de didas, aquesta ab un biberon que portava á la ma, li bada 'l cap.

Y no va parar tot aquí.

Lo vicari va declarar que 's veyá obligat á enterar de tot lo ocorregut al senyor bisbe, á fi de que fos aplicada á n' en Pepito la pena que 's tingués merescuda; y per no allargar aquella escena van quedar ab la carnícera en que l' endemá tindrian una entrevista tots dos pera estudiar la manera de salvar á n' en Pepito sense responsabilitat per la Vicaria.

Y l' estudi devia ser profitós, porque sa ilustrissima no n' ha sabut ni una paraula; pero, ves lo que son las cosas... ara qu' en Pepito ha jurat no fer mes favors, corre pel vehinat que la seva dona ha comensat á ferne.

LLICENCIAT VIDRIERAS.

Un Consell

Quan era petit, porque jugava molt, sempre 'l pare me deya: mira, noy, are fes bondat y anirás bé. Are, soch gran y formal y 'l consell aquell seguint, veig com deu y deu son vint, que fins sent bondat vaig mal.

JOSEPH OLIVERAS.

CANTARS

Si cada cop que la dona ment, li caygués un caixal; quantas en lo mon n' hi hauria que no 'n portarian cap.

Diuhén que totas las sogras sont dolentas, no ho crech pás; la meva may me mou brega (com que es morta ja fa un any.)

J. T. y R

COMEDIA REALISTA

Farraseo

—Cuyti, que en escena ja no s' entenen.
—Desseguida, no mes falta empolvarme.

CATALANISME

Los primers renaixensos.

SENYORS PER FORSA

STÁN de moda.

¡Cóm que la Moda es la mare d' aquest senyoríol!

Avuy lo menjar bè y anar no més decentment vestit, es una mengua.

S' ha d' anar elegantment, encare que un se la passi estretament.

Es lo corrent.

No hi ha més; s' ha de fé 'l senyor, ó la senyora, y per semblarho s' ha de vestirhi.

Y qui no s' hi vesteixi, no cal pas que probi de presentarse en lloch.

Per fé 'l cop s' ha de lluhir.

La bona societat dependeix dels sastres y de las modistas.

Qui no sacrifica la teca á la roba no es digne de que se 'l saludi.

Aixís ho prescriu lo moderníssim Códich del bon viure.

S' ha de fé 'l senyor en tot, per tot y sobre tot.

Y qui no 'l fassi, que 's desi.

'Ls mateixos senyors que son senyors de debó, han de semblarho encare que no vulgan. S' han d' adaptar á las exigencias del lucso.

Aquests senyors, donchs, son tan senyors per forsa com los que no siguentho volen serho ó semblarho.

Sino que aquestos últims son més dignes de llástima.

D' aquí naix la cursilería, qu' es lo senyoríol per forsa de fi de sigle.

Un badall ab xistera es més respectat que un rot ab brusa (y dispensin la expressió).

Qui busqui feyna, si no fá 'l senyor se morirá de gana; y si 'n troba, també, perque la roba se li menjará tot.

Fins per demanar caritat s' ha d' anar mudat.

¡Com que 'l tenir diners es lo de menos per fé 'l senyor!

L' hábit fá 'l monjo; al revés d' antes.

Alló de que: *Vestiu un bastó y semblará un senyor,* va resultant de punta.

¡Que se 'n passeijan de bastóns vestits per la Rambla!

Hi han senyors per forsa, per gust; y senyors per forsa, per necessitat.

Aquestos son uns miserables y aquells son uns perduts.

Los uns se distingeixen dels altres d' un bon tros lluny.

Aixís com també 's veuhen un' altra classe de senyors per forsa que ho son perque 'ls ho fan ser.

Son las víctimas de la etiqueta; los representants del Progrés (!) de las costums modernas...

¿Saben qui son aquets infelissos senyors per forsa?

Aquells senyors que per sa posició elevada han de mostrar lo que no son; 'ls que han d' anar per forsa vestits de *caballers*; 'ls que portan las riendas de la aristocracia.....

¡Los pobres cotxeros!

¿Volen senyors mes per forsa?

Encare 'm deixo al tinter una altra classe de senyors per forsa que no 'n faig menció per respecte á la classe que perteneixo.

No voldría que algú 's pensés després que parlo per mí...

¡Cá, barret!

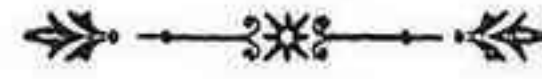
Abans que ser senyor per forsa fora del pis, he preferit sempre ser senyor d' estar per casa.

A casa sí que soch ben *senyó*; perque cadascú á casa seva es senyor de lo seu per poch que tingui y encare que no vulgui...

Es dir; per forsa.

J. BARBANY.

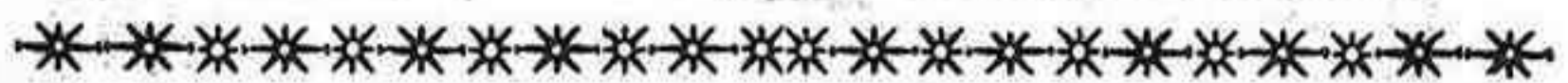
ESCATIMADORA

Tanta vegadas t' he dit
Jó t' estimo, que cansat
de no ser may escoltat
estích del tot aburrit.

Y aumenta 'l meu desconsol
veyent clar que no m' estimas:
qu' á mí aquest bé m' escatimas
y 'l dónas á qualsevol.

JOSEPH O. MOLGOSA

A un amich casat de poch

SONET

Home, home, Casimiro, ja ets casat!
ja t' ho juro que estas ben divertit!
tu que tan de la dona havias dit
no se veure com t' han arreplegat.
Escolta lo que deixo aquí apuntat
que ab lo temps pot donarte molt profit;
procura que la dona 't fassi 'l llit
sempre tou y bastant ben adobat;
que tinga casa y quarto tot ben net,
que no 't posi cap cop l' ull de vellut,
que 't raspalli y t' arregli lo barret
perque 'l sorti al carré no vagis brut;
y per fi, ser ab ella molt discret;
pro cuidado no sigas may banyut.

JOAN MALLOL

A un jugador

¡Ay! car amich, 'm sembla que á tu 'l joch,
't farà perdre 'l seny y ja es segú,
puig jugas encegat al trenta-hú.
qu' es cosa que á n' á mi 'n satisfá poch
Mes jo no vull renyarte aixó tampoch
perque may m' ha agradat renyá á ningú,
ni anar ab pretensions sent sempre 'l bú,
donant consells dolents. Aixís no ho soch.
T' adverteixo no mes que si l' ofici
de jugador no 't dóna, deixa 'l vici:
y si al contrari 'l joch veus que 't va bé,
procura arreplegar forsa diné'.
Perque si vols que 't diga la vritat,
si no jugo es perque ¡ja m' han pelat!

F AROLAS.

A MI MATEIX

(Ja que ningú s'hi atreveix
vaig á dir-mho jo mateix.)

Vaja, noy, no sè perquè
enters passas nits y días
fent *sonets* y *poesias*
sapiguent que no 'n sabs fé.

No sè perquè t'escarrassas
volguent fer lo que no sabs:
res; tú 't buscas mals de caps
sols per rebre *carabassas*.

Noy, tú estás fet un liró;
jo no sé porque 't capficas:
¿que no ho veus que versificas
d' un modo que fins fa pó?

Creume, noy, desfesten, creu;
oblida aquesta fal-lera,
perque escrius d' una manera
que l' home mes burro veu
que no 'n sabs, ni 'n sabrás may.

Home, mira; l' altre día
llegint una poesia
teva, m'va veni un desmay!

Y arribar á tals extrems,
la vritat, es tot un cástich,
perque per morir 's de fástich
á tot' hora s' hi es á temps.

He arribat á reparar
ab lo teu modo d' escriure,
que quan desitjas fer riure
lo que fas es fer plorar.

Y aixó, minyó, francament,
no me acaba de *se 'l pes*:
veig que 't surt tot al revés
de lo que pensa ta ment.

Jo no comprench com no veus
que 'l que fas *no pot aná*;

lo que tú fas ab la má
molts ho fan millé ab los peus.

No sé com escriure gosas,
vejent com veus, sense trevas,
que las *poesias* tevas
al llegirlas fan... *¡tres cosas!*

Tréute del cap una á una
las il-lusións tot seguit,
y creu, tornaten al llit
perque noy, aixó es... la lluna.

Y 'm resta dirte tan sols
(y no t' ho prengas á broma)
que, no agafis mes la ploma
per escriure tals... *bunyols!*

M. BONAPASTA.

LA RAMONA

Es tan maca la Ramona
y sa cara n' es tan fina
que potsé no hi ha altra nina
mes hermosa á Barcelona;
es escayenta y bufona
y sa mirada es galana,
mes com qu' es tan tarambana
y sempre corra la tuna,
sense tenir cap fortuna
té molta terra á la Habana.

Cada día á la *matina*,
com s' aixeca de la nona,
passa al mirall una estona
y s' empolva y 's pentina;
's posa la mantellina
y s' en vá á missa tot d' una;
per pescarne un de fortuna
fa papers de tota mena,
y per ara, pobre nena,
ha de quedarse á la lluna. (1)

J. MIRALLES.

1 La lluna de Valencia.

UNA MARANYA

Una boquilla de banya
vaig comprar-me, y sempre 'm renya
la meva mare y s' empenya
en que la compri de canya.

Es una mania estranya
que fá qu' estem sempre en *rinya*
no volguentho ¡no 't dich tinya!
una dona tan carronya,
es capas de moure ronya
y de dar-me alguna pinya.

Mes jo 'm donaré prou manya
si ella insisteix ó s' hi empenya
puig fácil que ab la espardenyia
'm fes al cap una banya,
y jo ab gent de tal calanya
y que sempre refunfunya,
que tot sovint bastó empunya
no vull tenirhi cap *rinya*;
devegadas una pinya
si un ho vol, prompte s' allunya.

ARTUR CASADEMUNT.

A. SILO DURAN

GRAN FUNCIO HIDRÓFOBA

1. Sinfonía: La mansuetut.
2. Lo drama semi-bárbaro representat cada dia:

LA MAGULLACIO DELS IGNOCENTS

Desempenyat per una companyia de zulús ab faldillas negras.

3. La comedia de circunstancias:

L' expulsio dels córbs

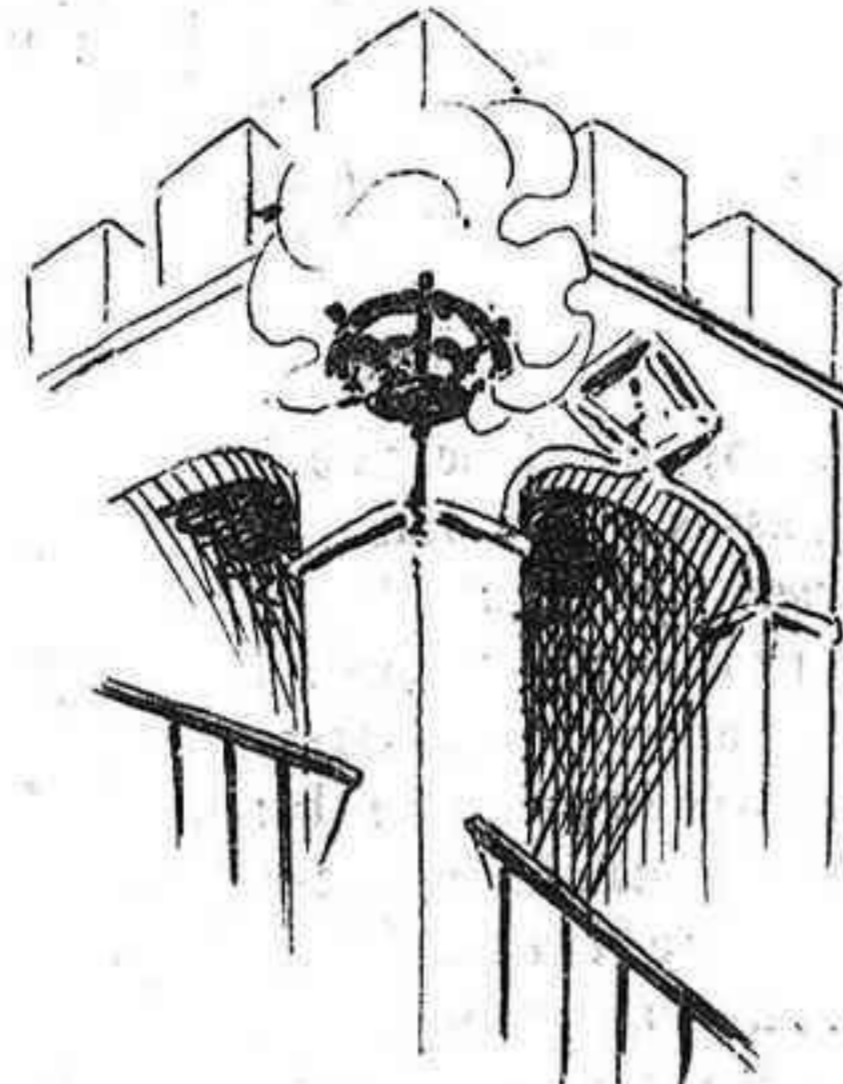
desempenyada magistralment per los grans artistas
D. E. Opinió y D.ª M. Pública.

Entrada de franch de 4 á 7.

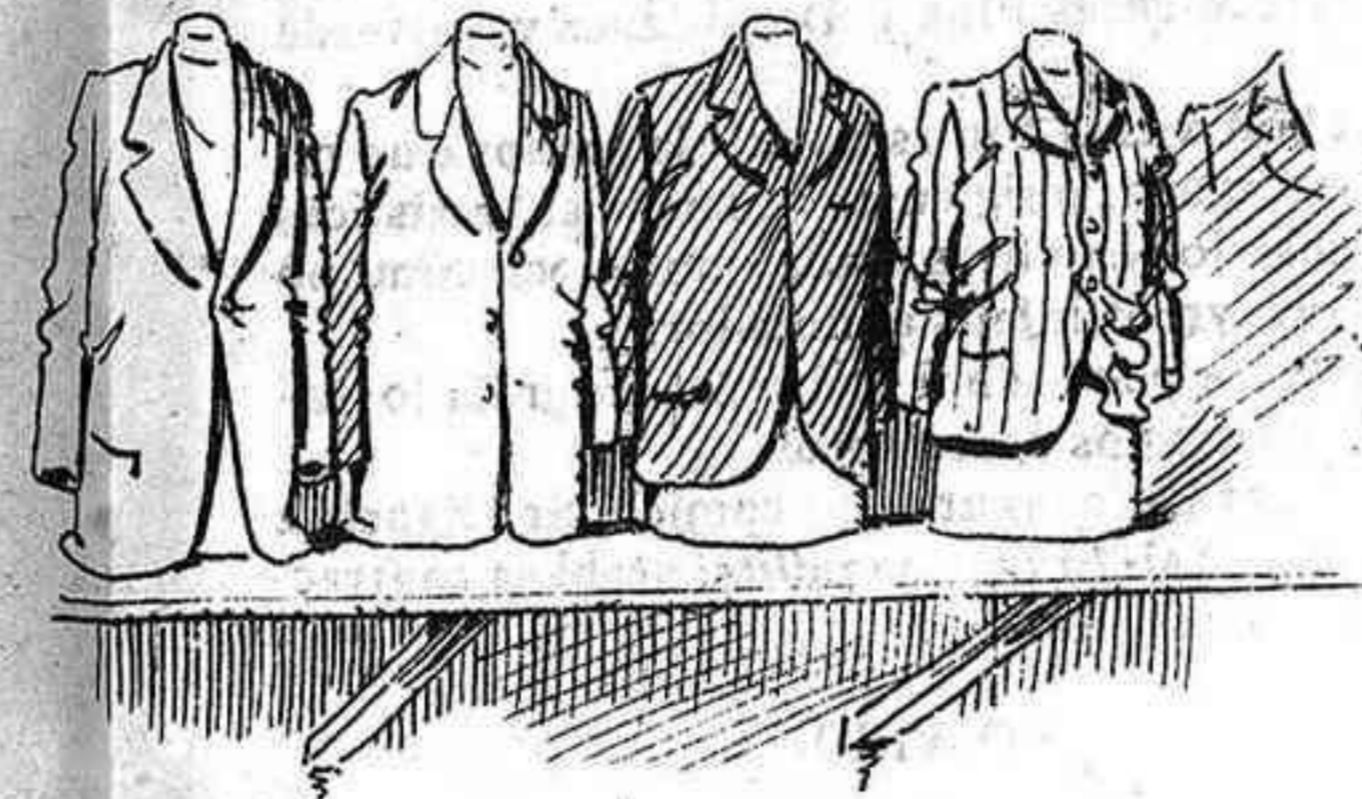
No 's permet entrar als pares de las víctimas.

Galantemente invitados... assistirem al debut de la EXHIBICIÓ PARODIA dels Antichs Guerrers.

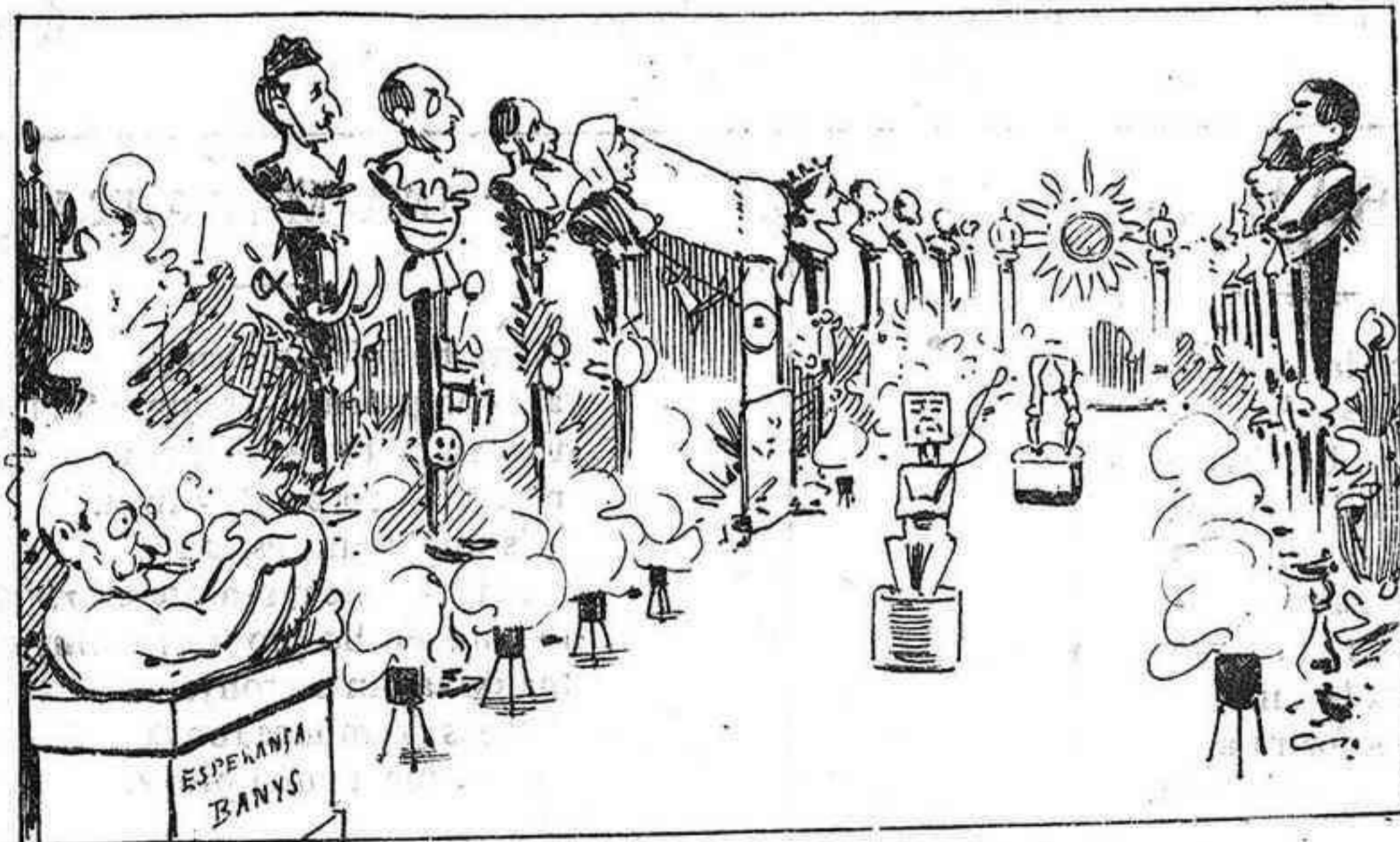
Si que ho semblan guerrers antichs; vegis sino l'ayre feudal que s' dona la entrada.

Pero, no; res d'odiós feudalisme; un saló plé de donas d' americanos que las han enviat perque 'ls representin. Aquí, poden triar y remenar desde la pell roja hasta la criolla...

Es á dir, triar y remenar, no; per que hi ha un fulano, que, segons lo catálech, sempre té l' ull obert.

Gran Necrópolis. ¡Tira peixet! aixó es, ni mes ni menos, qu' un passeig que va costar 24.000 duros! Ab la diferencia qu' aq iest ab tot y estar tant rebé, ¡cál no 'n costa ni la muiéssima part.

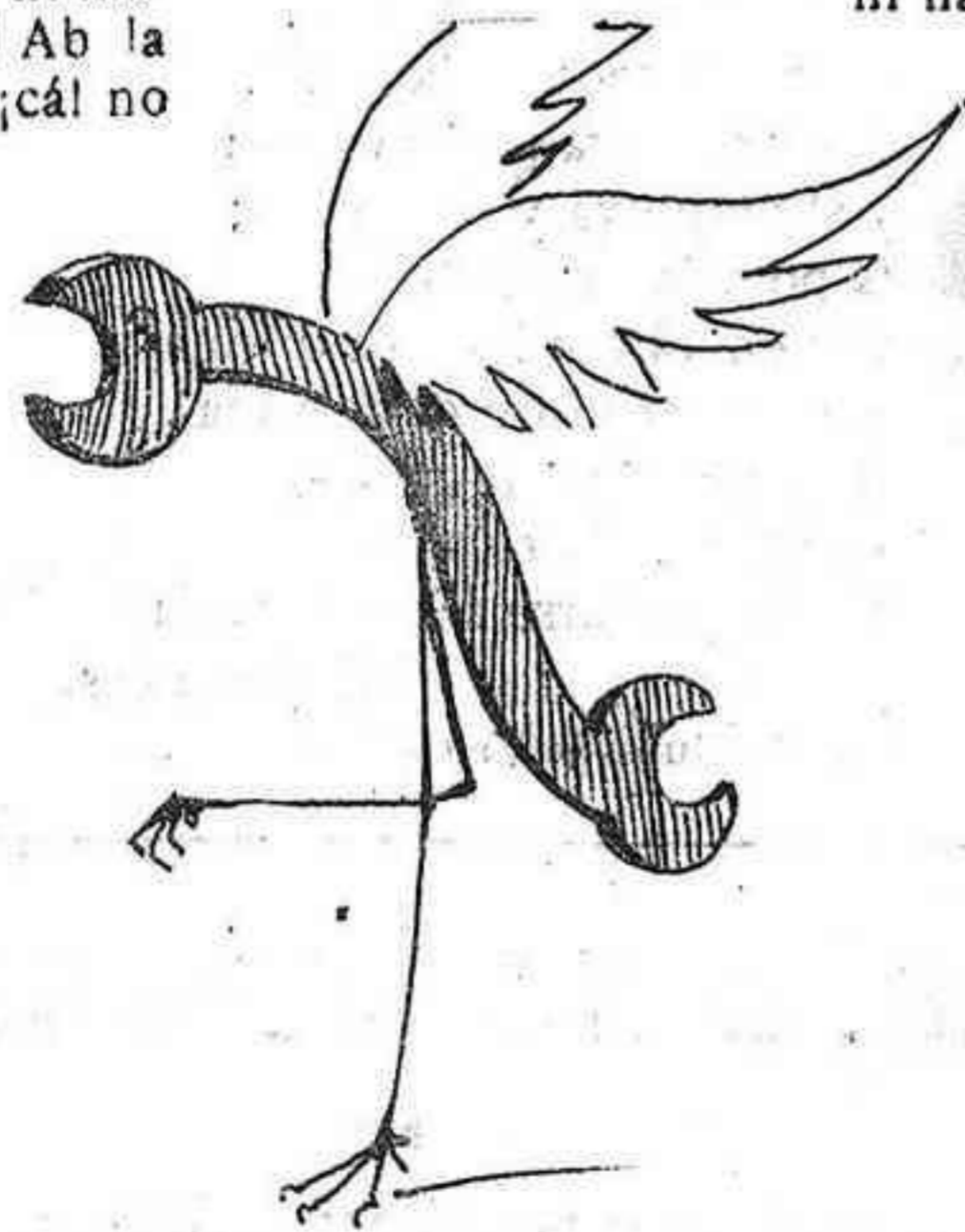
Gran secció zoológica.

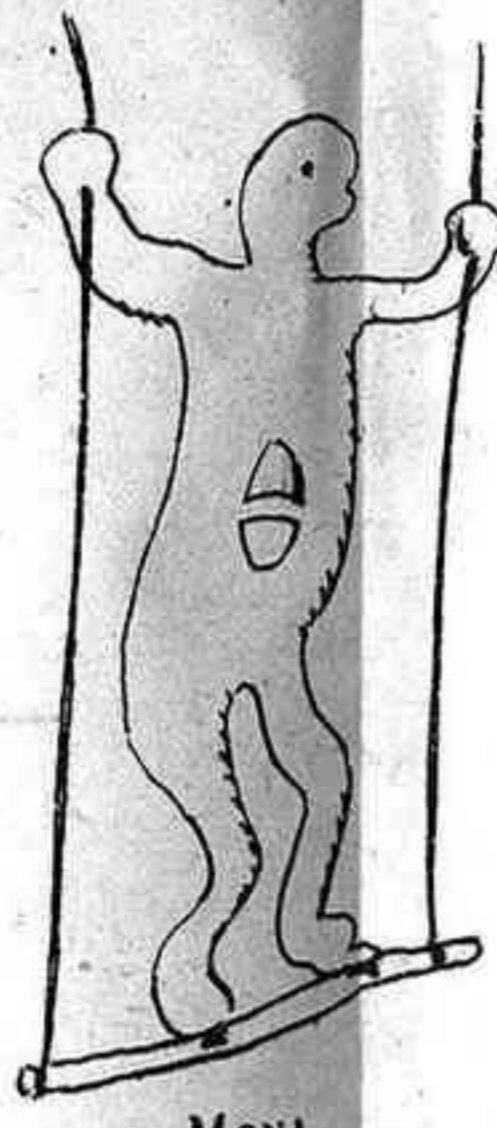
ANECH SUECH.

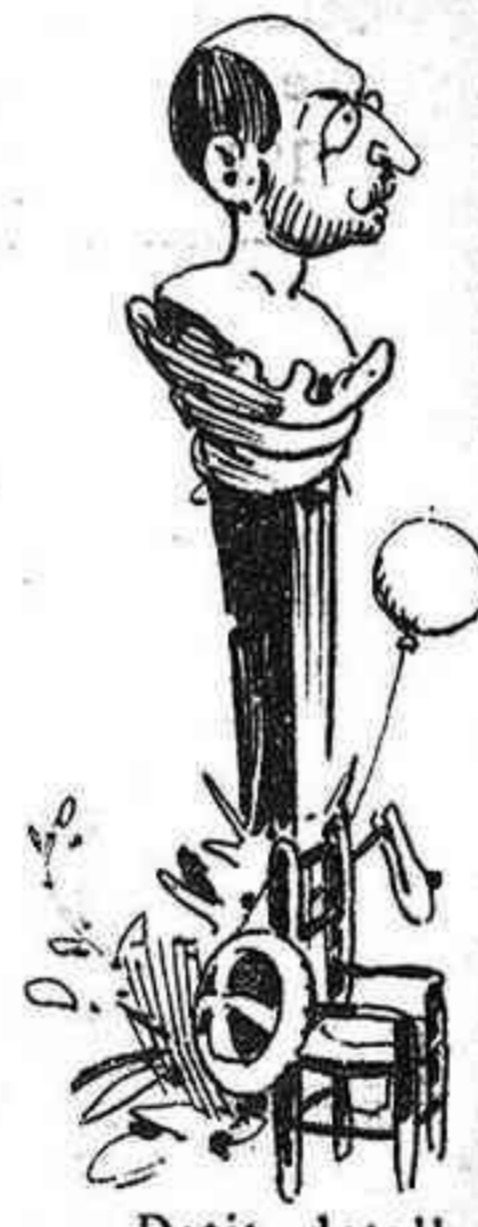
TORTUGA (rassa espanyola)

CIGONYA (regalo d' un manyá)

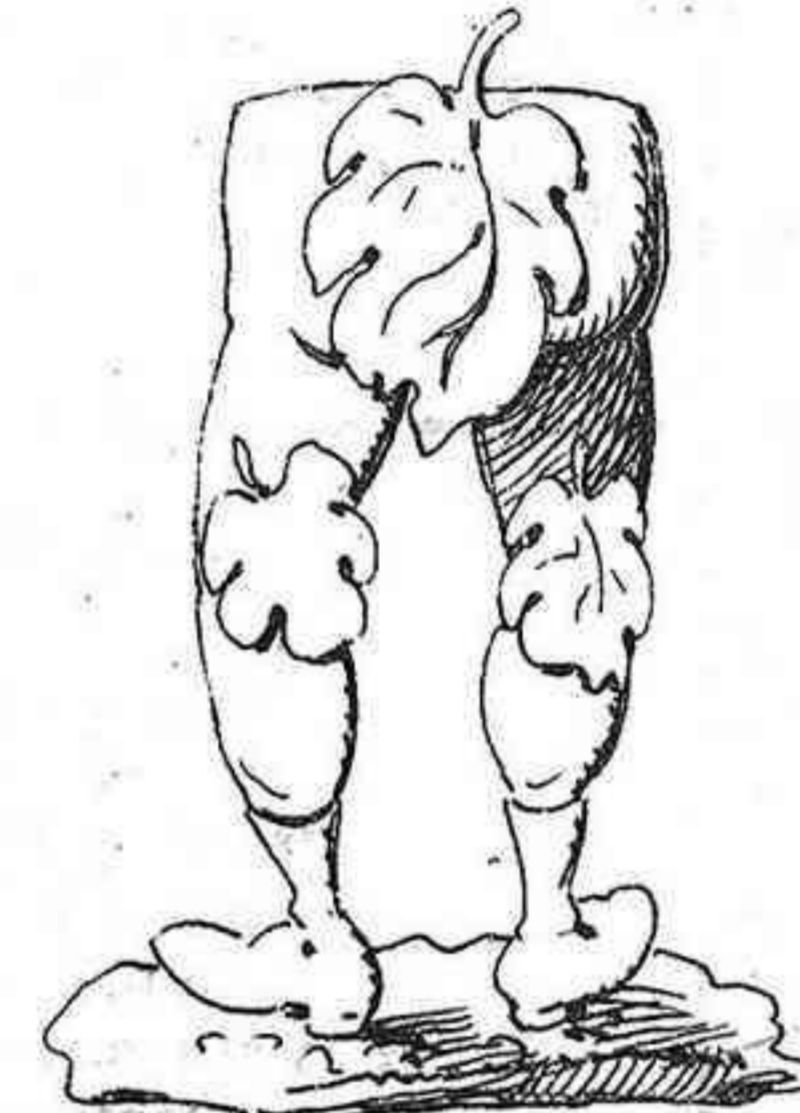
MONA (rassa catalana)

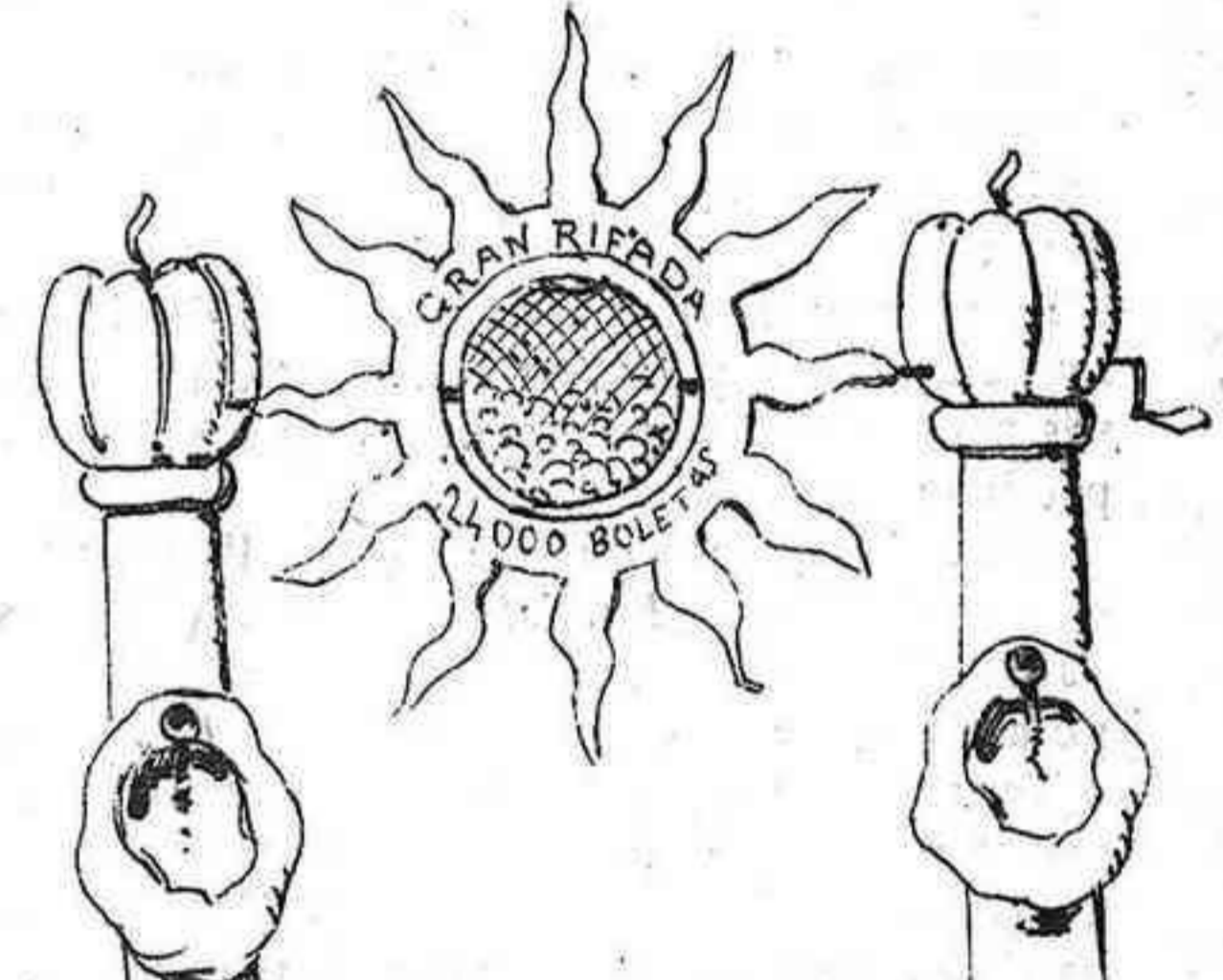
Petit detall dels molts que hi ha.

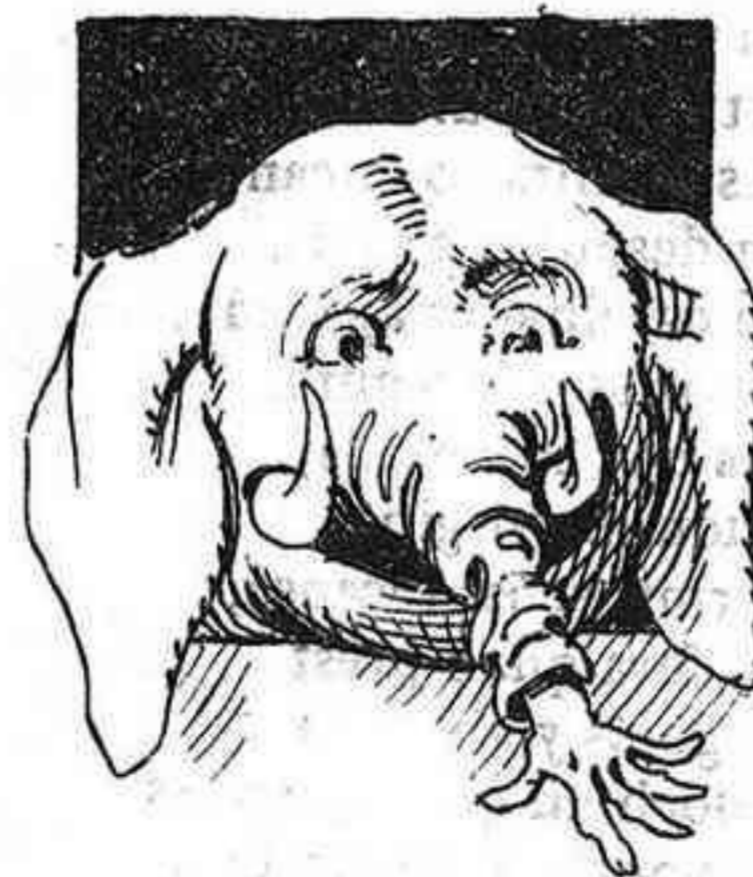
Un que no hi es, pro que no hi estaria mal.

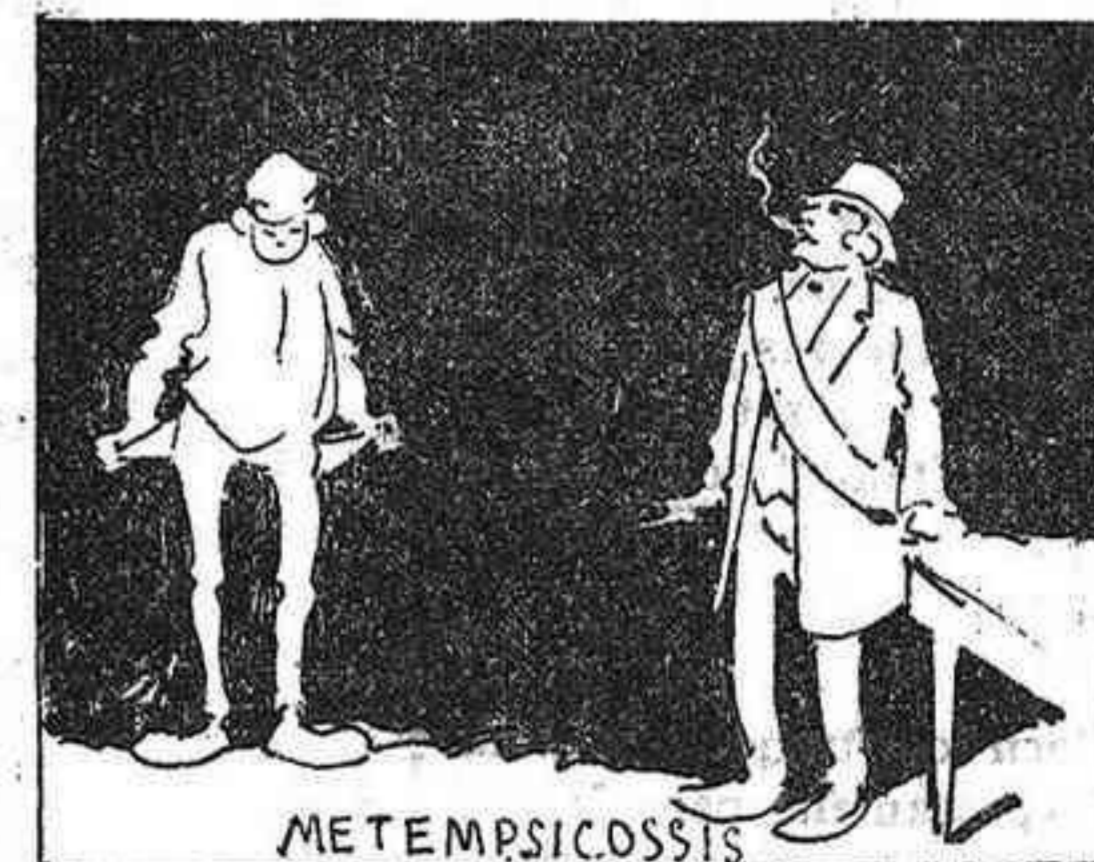
Pantorrillas presas del natural. Las ha cubert de fullas, sense que per aixó fassi al·lusió á certa societat.

¿Qué direu d' aquest arch? Res. Be prou que parla ell tot sol.

y... per acabar, UN ELEFANT que ¡hasta pren puros! (y sels fuma, si son bons)

Sala fosca hont s' hi venhen cosas claras. 1.er Antes de pendre 'l chocolate municipal. 2 on Després d' haberlo pres. Escoltin senyors guerrers: ¿Y si de vuyt ó nou regiradors, ne fessen sortir beaftecks? me sembla qu' agradaria á molts, aixó.

Y faig punt final, felicitant als Antichs guerrers y recomanant á vostés que ho vagin á veure.

R. ESCALER.

NOSTRE RETRATO

Segueix avuy ocupant un lloch en nostra Galeria de Celebritats lo reputat autor D. Ramon Bordas y Estragués, un dels fundadors del nostre Teatro Regional.

PRINCIPAL

Continuan las representacions del D. Alvaro que van reportant grans entradas, principalment en los días festius, en los que tant platea com galerias se veuen invadidas per complert.

Inútil creyem dir que segueixen obtenint triunfos la senyoreta Cobeña y los Srs. Calvo (Ricardo), Giménez y Cuevas per lo acertats que están en lo desempenyo de sos respectius rôles.

S' está preparant un' altra obra d' espectacle, arreglo de la que ab lo titol ¡Patria! escrigué l' eminent dramaturgo Sardou y que ha sigut apropiada á nostra escena per lo reputat poeta Sr. Santero ab lo titol de *El dia memorable*.

Tant per los bons informes que tenim de la obra, com per la propietat escénica ab que será presentada y per lo notabilisim éxit que obtingué en Madrit, esperém que hi haurá obra per tot lo que resta de temporada.

ROMEA

Del estreno de *Lo Mohiment Continuo* ne parlarém en lo número pròxim.

En los passats vuyt días ha tingut lloch lo benefici del Sr. Bonaplata ab gran concurrència y molts aplausos. Pera lo pròxim divendres s' anuncia 'l de la Sra. Clemente (Pilar) ab *Sor Teresa*, drama que ha de cridar nombrós públich al popular colisseu.

S' han desenterrat las comedias *Los dos barbers* y *L' Hereuhet* qu' han sigut rebudas ab aplausos.

Segueixen molt concorregudas las funcions mónstruos dels dilluns á benefici del públich. S' ha posat en estudi una pessa: *Lo mestre de violi*. y entre tant s' adelanta lo dramet *Al peu de la creu*.

NOVETATS

Definitivament dissapte tindrà lloch lo estreno del drama en 5 actes *Jaime Durand*, arreglat expresament pera aquest teatro per dos coneguts autors.

Dit aplassament ha sigut motivat per los plens que las últimas representacions de *La Dolores* han donat, y á causa de haver sollicitat alguna altra audició numerosas personas que no hi pogueren assistir en lo passat diumenje.

CATALUNYA

Durant la passada setmana s' ha estrenat *El novio de su señora*, sarzueleta que sols se distingeix per sa bonica versificació. En quant á argument, xistes é inspiració musical es inutil buscarlos ja que fora *pedir peras al olmo*.

També ha obtingut los *honors* del estreno, la opereta (di-hemo aixís, que fá mes intel·ligent) titulada: *Retolondron* la que á pesar de pertanye al género bufo, com que las graciositats no hi existeixen, resulta en conjunt un bufo molt estantís ó passat per aygua.

Tant lletra com música han sigut *arregladas* ó espatlladas per los *númens* dels célebres Pina y Dominguez y Valverde (pare).

Contribuí un bon xich á son escás éxit la menos que regular execució obtinguda, puig entre deficiencias artísticas en uns y pochs ensajos en altres, faltá molt poch com no resultá ser lo manxayre l' infelis apuntador.

Esperem que dintre poch sabrá trobar la empresa lo resarciment d' aqueixos dos descalabros.

Ahir debia debutar lo conegut actor comích Sr. Sanchez Mula. Celebrarém que ab *pau y tranquilidad* acabi sa contracta. No ho dihem per res, no.

CALVO-VICO

Pera avuy s' anuncia l' estreno de la humorada-satírica-burlesca de las passadas festas, que ab lo titol de *Lo centenari pels coloms*, ha sigut presentada á aquest teatro y que per estrenar la qual la Empresa del mateix no ha escassejat gasto de cap classe á fi de presentarla ab la major propietat possible, tant en trajos, decorat, atrés, augment d' orquesta com secció coreogràfica y comparsería.

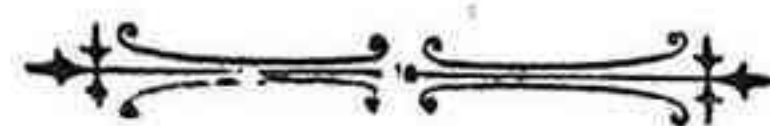
Ab gust veuriam que lo dit *centenari* fos una *mascota* per la empresa, com l' *altre centenari* ho ha sigut per moltas personas.

UN CÒMICH RETIRAT.

IL·LUSIÓ

Si jo pogués ser mosquit,
ho fora de bona gana
tan sóls per poguer entrar
cada nit dins de ta cambra
quan tú te 'n vas á dormir,
y allavors, d' una volada,
ocultantme silenciós,
entre las cortinas blancas
qu' adornan ton modest llit,
veuría com encisada
y com per art misteriós,
te desprens de ton ropatge,
mostrant ton pit divinal,
ton cos tornejat ab gracia,
conjunt bell, escultural,
que sols lo mirarlo encanta.
Y quan despullada estás,
quan la espelma es apagada,
quan ab passos insegurs,
caminas boy espantada,
envers ton llit virginal
pera dormir sens' recansa,
allavors fora quan prest
vindria gojós y ab ánsia
fins al lloch en que tú dorms
y, sens' por de despertarte...
tas blancas mans besaría,
tas finas y rojas galtas,
enveja d' àngels del cel
qu' en somnis d' amor te guardan.

GUILLÉM TORRES.

LA TOMASA

CASSERA MUNI I CIUTAD

—Ja n' hi ha tres, senyó Sánchez...
—Mentres després no me 'ls tassin deixá anar...

Ferrarico

Sabem que á últims de la present setmana s' inaugurarà en lo carrer de Caspe, n.º 7, un ESTABLIMENT TERÁPICH SULFURÓS, destinat á *Hidroterapia, Balneoterapia, Neumoterapia, etc., etc.*, y á la administració del sofre baix totas las formas, y molt particularment la de **AYGUAS SULFUROSAS ARTIFICIALS**.

Lo haverse montat dit establiment ab tots los adelantos coneguts, y estar confiada la direcció del mateix á los reputats doctors senyors Puigcarbó y Bassols Prim, fa que esperém ab ansietat sa apertura definitiva per parlarne ab tota la extensió que se mereix.

Segons informes, Barcelona tindrà una plassa nomenada *plassa del general Blanco*.

Aprobém ab entussiasme lo pensament, que de segú será del gust de tots los barcelonins.

Sembla qu' un frare ha abandonat lo convent fent un *ál- so* d' importancia.

A n' aquest si que se li pot dir:
¡Quin frare!

Lo ministre de la guerra turch acaba de regular la qüestió del matrimoni á l' exércit.

Los subtinents podrán tenir una dona, los capitans, dos, los comandants tres, y desde coronel poden tenirne hasta quatre.

Si s' ha de pagar viudetat á totas, pobre patria dels *bòchs*!

La representació de *L' Infern á Casa* en lo diumenje á la tarde en lo Teatro de Romea, va mereixer la *condecoració del quadro* y l' éxit alcansat fou superior á tota ponderació.

Es vritat qu' avuy ja los actors dominan completament la obra.

Havem rebut un exemplar del xistós diálech *Punts y Comas*, escrit per nostre colaborador D. Lluís Millá y estrenat ab bon éxit en lo Teatro del Tiro de Sans, la nit del 12 de Decembre del any passat.

Lo Srs. Grau y Boronat han instalat en la casa n.º 16 del carrer Major de la vila de Gracia, un deposit de vins del Priorat y Camp de Tarragona, que recomaném per la seva bona qualitat y preus relativament baixos.

Tenim lo sentiment de participar als nostres llegidors, que están guardan lilit passant malaltia, un dels nostres editors Sr. Ribera y lo redactor Sr. Codolosa, á qui 'ns desitjem un prompte alivio.

Fa poch dias que s' ha casat lo duch Lluís de Baviera (germá de la emperatriu Isabel), que té la friolera de anys, ab una baylarina del teatro de Munich, que sols conta 21.

Sembla que lo duch te una afició boja al teatro, ja que anterior esposa era també actriu, y ara pera poder dur terme sa resolució, ha renunciat hasta lo dret de primogenitura que ha sigut traspasat al duch Teodor, célebre oculista.

D' aquesta feta podrá dormir aquest ben descansat y hasta ab tots los ulls aclucats.

En Pontevedra unas quantas donas varen fer objecte de sas burlas á los burots del poble, puig que portavan variobultos que reconeguts resultavan ser una gran cantitat de banyas.

Se diu que al veure semblant alusió, los guindillas cregueren ofesos y las empengueren á garrotadas deixant las estomacadas.

Es lo que diria algú d' ells: *A mi venirme con indirecta*.

La Societat «Antichs guerrers» ab motiu de la notable exhibició-parodia de las festas en honor á don Cristofol Colom, inaugurada lo dimecres de la setmana passada, ha vist lo seu local molt concorregut, sent celebradas per tothom las diversas seccions que contè la esmentada exhibició, per bon humor y sátira fina que en totas ellas campejan.

Ja varem dir en un número anterior que la exhibició del «Antichs guerrers» resultaria mes notable y menos car que las festas que parodia y ara devem consignar ab satisfacció que ho vam endevinar. Las originals feyan morir de fástich y d' indignació; las dels trempats *guerrers* fan trencar de riure.

Encare que la exhibició-parodia no fos com es tan digna d' aplauso, lo catálech de la mateixa seria justament celebrat, puig conté unas historietas tan sabrosas que 'l que las llegeix se las empassa com si fossin caramelos.

Si no l' han llegit procurin ferho que després nos en donaran las gracias, sobre tot, los que sigan electors dels protagonistas de las mateixas.

Parlariam mes extensament de tan humorística instal·lació, pero deixém á la má del nostre amich Escaler lo fer la revista ilustrada, perque 'ls que no l' hagin vista pugan ferse cárrech de la seva importancia.

Abans de terminar aquestas ratllas devem donar las gracias á la Junta de la citada societat per la galanteria que tingué ab los nostres companys, fentlos baixar á un taller que no formava part de la exhibició, lo que 'ls fou molt agradable.

Repichs

Sembla que haurá de ser *pulida al mejor postor*, la estatua del general Prim aixecada en Reus en son monument pera poder pagar los gastos del procés que ha ocasionat defraudació del bronze, que 's digué hi havia hagut en la mateixa.

¡Pobre Prim!

Ell se volia pulir en son temps á la América y ara tracta de pulirsel á éll.

Res, es alló de *Tal farás tal trobarás*.

Llegim que lo Jutjat de primera instancia de Valls ha dictat auto de presó contra l' Arcalde y cinch concejals de dita ciutat.

Quan végis la barba, etc.
Aixó dona gust.

Segons un periódich local, en l' expedient instruhit à raiz de los sucesos ocorreguts en la Gran Via, l' últim dia dels festeijos del Centenari, sols hi resulta compromés un regidor.

Sols un... Ja es un consol.
Que juntats á aquells set, fan vuyt.
Y déu qu' en porto, divuyt.

Diumenje passat se recullí tot lo pá que tenia un forné en son establiment, además de haverli propinat una forta multa per expendrel casi crú y ab malísimas condiciones.

No s' en alegrin.

Aixó sucsehí en Madrit, lo forner vivia en lo carrer de la Esperansa, y lo concejal que se portá tan noblement, fou lo Sr. Garci-Nuño.

Vostés per un moment s' havian cregut que aquest acte s' havia realisat entre nosaltres; sí, donchs *altre feyna hi ha.*

Los nostres edils estan sumament ocupats en remenar paperots pera processar la prempsa.

Y donchs que 's pensavan.

Lo nou Arcalde de Madrit, senyor Comte de Peñalver, ha organisat una ronda especial que en un sol dia sapigué fer lo miracle de fer pujar los fondos recullits en mes de 14,000 pessetas.

Aqui... tots hi están bons.

LITOGRAFIA BARCELONESA

DE

Ribera y Estany

5, Sant Ramón, 5. = Barcelona.

En dit establiment se fan tota classe de impressións desde las mes senzillas á las mes luxosas, ab sorprendenta rapidés y preus inverossímils per lo económichs.

Tarjetas de visita ab cartulina superior.

Gran assortit de cromos de totas classes, propis per' anuncis industrials, programas de ball, menús, etc., etc.

Especialitat en carnets pera Societats.

En preparació elegantíssims dibuixos pera felicitacions propias pera las Pasquas de Nadal.

Veigis la última plana.

Alló de la subasta del puesto de la pescatería, es de lo mes salat que s' haja vist may.

No 's presta á poch comentaris á quin mes escandalós. Girém la cara áb fástich.

A Tanger, la guardia marroquí ja 'ns afusella.

Aveyam qué hi dirá ara lo ministre d' Estat...

Es vritat que total ha sigut un inglés mort y dos espanyols ferits

Potser voldrá veurer venir.

Es tan previsor...

¿Qué fá aquella associació d' honrats pares de familia?

Si 'ls seus individuos s' arriban al carrer de Pelayo, cantonada al de Jovellanos, en l' aparador d' una tenda dedicada á la venda de mobles, tindrán ocasió de veure un quadro dont hi ha pintat un sátiro qu' acaba en punta.

Ja hi poden anar ab una fulla de bleada si volen cubrir aquella bestiota.

GALERIA DE CELEBRITATS

Ab aquest títul y ab tamanyo propi pera ferne un álbun especial, s' ha publicat una escullida col·lecció de personalitats artísticas en la que hi constan, entre altrás, las senyoras Duse, Borghi-Mamo, Tetrzzini, D' Arkel, Mendoza Tenorio, Franceschini, Rossi, Massanés de González, Alverá, Martinez (Joana), García (Fabiana), Martinez (Conxa), Romero, Campos, Folgado, Alba (Leocadia), etc., etc. y los Srs. Rey Amadeo, Vallés y Ribot, Salmerón, Monturiol, Mancinelli (Ll.), Mascheroni, Tintorer, Sarasate, Calvet (Damás), Bofarull, Soler (Pitarra), Balaguer, Gayarre, Labán, Uetam, García Parreño, Valero, Romea, Mario, Vico, Calvo (Ricardo), García (Domingo), Riutort, Fontova, Lorenzale, Novas, Planas, Galofre, Rosell, Bonaplata, Goula, Edison, Giró, Pereda, etc., etc.

A pesar del esmero ab que aquets retratos han sigut presentats é impresos sobre paper-cartulina, lo preu de cada exemplar es sols de

10 CÉNTIMS

Pera los senyors col·leccionistas tenim reservats un reduhit número de col·leccions, sens aument de preu.

CORRESPONDENCIA

Anirá: J. Rocavert, Ll. Salvador, J. Pujadas Truch, J. Aladern, Francisco Lostaló, I. T., S. Bonavia, Mayet, M. Bónapasta, A. Rius, Pep Galleda.

Fray Carreras: si l' article 'ns hagués agradat molt, hauriam fet lo que diu; darlo en dos setmanas, pero no ha sigut aixís. Dispensi.

Ramon Lleí: Es á dir, que te empenyo en ensenyar la carbassa á la gent? Donchs siga: lo de vosté no va prou be.

M. Planas: ara sabém qui es vosté. De qué s' esclama?

J. Campruby Nadal: l' idili guardil per quan torni á sortir lo *Chisme*.

Jordi Montserrat: Envihi per correu que li costará un centim; ara 'ns en costa quinze á nosaltres.

J. Arolas: Anirá tot, menos *A ma esposa*.

Un castellano: No podém servirlo.

Tot lo demés no fa per casa.

AVIS

De tots los retratos rebuts, cap ne serveix, efecte de la mida de la testa, que no es la qu' hem entregat al fotógrafo Sr. Ferrepiere, Pelayo, 10.

Als que no 'ls siga possible acudir á dita galería fotogrífica, tindrán que remetrens dos pessetas, preu del treball de reproducció.

Lit. Barcelonesa, Sant Ramón, 5- Barcelona.

—Que no 'm voleu pagar aquelles missas?
 —Com vosté va dir l' altre dia: *com nosaltres perdo-*
ném als nostres deudors...
 —Pero vos no sou *nostre...* sou *meu*.

G A N G A

Mediant la presentació del present número, podrà obtenirse ab un 25 p. % de rebaixa ó sia per 15 RALS, lo TOMO DE LAS OBRAS DRAMÁTICAS del reputat autor dramàtic D. RAMON BORDAS Y ESTRAGUÉS, que conté 10 obras distintes. També ab igual rebaixa podrà obtenirse la penúltima obra del mateix escriptor, titulada

Ateos y Creyents

estrenada ab tant notable éxit la temporada passada.

ADVERTENCIA — Los suscriptors de fora, que ho sigan directes d' aquesta casa, bastará que 'ns escriguen enviant l' import de las obras; los que no tinguin dita qualitat, además de la carta, que 'ns envien lo número de LA TOMASA, que 'ls hi será retornat al remétrelihi lo que demanin ó bè que s' entenguin ab lo nostre corresponsal que ja se cuydará de fer lo pedido.

ADVERTENCIA Á NOSTRES CORRESPONSALS

Totas las obras que resultin ab la rebaixa del tant per cent, no van inclosas en lo descompte que acostumem fer, degut á los molts sacrificis que 'ns ha reportat la combinació y no ser obras editadas per la casa.

PERA LAS PRÓXIMAS PASQUAS DE NADAL s' está confeccionant un notable assortit de TARJETAS-CROMO propias pera felicitacions de

Serenos, Vigilants, Mossos de Cafè, Perruquerías, Fondas, Carters, Repartidors, Forners, Lampistas, Sabaters, Manyans, Carboners, Escombriayres, etc., etc.,

en la sens rival LITOGRAFIA BARCELONESA de Ribera y Estany, situada en lo carrer de SANT RAMON, NÚM. 5.

PREUS SENS COMPETENCIA